

ŠOLSKI CENTER CELJE

**SREDNJA ŠOLA ZA STROJNIŠTVO, MEHATRONIKO IN
MEDIJE**

RAZISKOVALNA NALOGA

GLASBA NA RADIU

Avtorici:

Monika POTOČNIK, M-4. d

Petra ŠUHEL, M-4. d

Mentor:

Dušan VEŠLIGAJ

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, marec 2016

POVZETEK

V raziskovalni nalogi smo se ukvarjali s slovensko glasbo na radiu in jo sistematično ter smiselno predstavili. Želeli smo raziskati, ali zavestno poslušamo slovensko glasbo ali radijske postaje vrtijo to glasbo samo zaradi zakona ipd.

Raziskovalno nalogo smo delali kar nekaj časa. V prvem delu smo predstavili začetke slovenske glasbe in kaj vse sploh spada pod to glasbo. V nadaljevanju smo razčlenili naslov radio. Posvetili smo se tudi novim glasbenim kvotam. Glavni del naloge pa predstavljajo anketa in intervjuji z radijskimi postajami. S pomočjo tega smo prišli do zanimivih ugotovitev.

Ključne besede:

glasba, slovenska glasba, radio, slovenske radijske postaje, kvote, zakon/odaja

KAZALO

1	UVODNI DEL	6
1.1	UVOD	6
1.2	HIPOTEZE RAZISKOVALNE NALOGE.....	6
1.3	RAZISKOVALNE METODE	7
2	TEORETIČNI DEL.....	8
2.1	ZAČETEK SLOVENSKE GLASBE.....	8
2.2	SLOVENSKA POPULARNA IN ROCK GLASBA.....	8
2.3	KAJ JE SLOVENSKA GLASBA.....	11
2.4	RADIO	13
2.4.1	Začetki radia v Sloveniji	14
2.4.2	Trenutno stanje glasbe v Sloveniji	16
2.4.3	Komercialni in nekomercialni radio.....	16
2.4.4	Slovenska glasba predvajana med 6. in 22. uro.....	16
2.5	RAZMIŠLJANJA O RADIJSKIH OKUSIH	18
2.6	GLASBA Z OZEMLJA BIVŠE JUGOSLAVIJE.....	19
2.7	KVOTE	20
2.7.1	Nova zakonodaja glasbenih kvot.....	21
2.7.2	Glasbene kvote so premalo.....	22
2.7.3	Slovenske pesmi naj bodo predvajane podnevi.....	22
2.7.4	Kvote naših sosedov	23
2.8	SLOVENSKA KULTURA, SLOVENSKA GLASBA	24
3	RAZISKOVALNI DEL	26
3.1	ANALIZA ANKETE	26
3.2	INTERVJU Z RADIJSKIMI POSTAJAMI.....	32
3.2.1	Intervju z Aljošo Bončino (Radio Celje).....	32
3.2.2	Intervju s Tomažem Purkartom (Val 202)	35
3.2.3	Intervju s Simonom Klanferjem (Radio Antena Štajerska).....	38
4	POTRDITEVALI ZAVRNITEV HIPOTEZE	41
5	ZAKLJUČEK.....	43
6	ZAHVALA.....	44

7	VIRI IN LITERATURA	45
7.1	VIRI LITERATURE	45
7.2	VIRI SLIK.....	46
7.3	VIRI TABEL.....	47
8	PRILOGE	48
8.1	INTERVJU.....	48
8.2	ANKETA	49

KAZALO SLIK

Slika 1: The Beatles.....	4
Slika 2: Harmonika.....	6
Slika 3: Radijski studio.....	8
Slika 4: Stavba RTV.....	10
Slika 5: Poslušanje glasbe.....	13
Slika 6: Mambo Kings.....	14
Slika 7: Aljoša Bončina.....	27
Slika 8: Tomaž Purkart.....	30
Slika 9: Simon Klanfer.....	33
Graf 1: Spol anketirancev.....	21
Graf 2: Lokacija poslušanja slovenske glasbe.....	22
Graf 3: Vzrok poslušanja slovenske glasbe.....	23
Graf 4: Vrtenje slovenske glasbe na komercialnih radijskih postajah.....	24
Graf 5: Poslušnost slovenske glasbe.....	24
Graf 6: Spreminjanje glasbe na radiu.....	25

KAZALO TABEL

Tabela 1: Delež domačih predvajanih skladb.....	12
---	----

KAZALO PRILOGE

8 PRILOGE.....	Error! Bookmark not defined.
8.1 INTERVJU.....	Error! Bookmark not defined.
8.2 ANKETA.....	Error! Bookmark not defined.

1 UVODNI DEL

1.1 UVOD

Živimo v času tehnologije in si življenja ne predstavljamo brez radia in glasbe, ki nam jo vsakodnevno predvajajo. Glasbo na radiu poslušamo doma, na obisku pri prijateljih ali sorodnikih, v avtu, nakupovalnih centrih, pri raznih storitvah itd., torej skoraj povsod. Z malimi žepnimi napravami 21. stoletja lahko radio poslušamo povsod, tudi preko spleta. Z našo raziskovalno nalogo smo želeli ugotoviti ali glasbo poslušamo zavestno, zakaj radijske postaje predvajajo slovensko glasbo, in zakaj, če jo, jo predvajajo ponoči. Zanimalo nas je tudi, če Slovenci poslušamo slovensko glasbo in zakaj imamo raje tujo glasbo.

Nalogo smo se lotili tako, da smo poiskali primerne informacije na medmrežju. Nato smo zbrane informacije dobro pregledali in izbrali, kar nam je, glede na naš predmet raziskovanja, najbolj ustrezalo. Internet smo izbrali zato, ker je tam veliko različnih informacij. Z mentorjem smo potem poiskali kontakte radijskih postaj in opravili intervjuje. Naredili smo tudi spletno anketo. Na koncu smo napisano gradivo uredili ter vsebinsko in jezikovno dobro pregledali.

1.2 HIPOTEZE RAZISKOVALNE NALOGE

Na začetku raziskovalne naloge smo razmišljali o hipotezah, ki smo jih skozi nalogo želeli potrditi ali ovreči. Zastavili smo si naslednje hipoteze:

1. Slovensko glasbo poslušamo zavestno ali po zakonu.
2. Radijske postaje predvajajo slovensko glasbo zaradi zakonodaje.
3. Radijske postaje slovensko glasbo večinoma predvajajo ponoči in ne podnevi, kot bi jo morale po zakonu.
4. Slovenski avtorji niso del slovenske kulture. Kar prihaja od zunaj, se nam zdi boljše in nam je bolj všeč kot to, kar zmoremo sami.

1.3 RAZISKOVALNE METODE

Pri raziskovanju smo uporabili metodo anketiranja in opravili intervju / pogovor s Simonom Klanferjem (Janko), ki je glavni »spiker« in programski urednik na Radiu Antena Štajerska, z Aljošo Bončino, ki dela na Radiu Celje kot radijski tehnik, in s Tomažem Purkartom z Vala 202, ki je urednik in voditelj. Spletno smo anketirali 111 naključnih ljudi, ki so želeli sodelovati v anketi. Povprečna starost anketirancev je bila od 17 do 24 let. Vse podatke smo računalniško obdelali in rezultate predstavili v obliki tortnih diagramov. Do ostalih potrebnih informacij smo prišli s pomočjo elektronskih virov.

2 TEORETIČNI DEL

2.1 ZAČETEK SLOVENSKE GLASBE

Podatki o začetkih slovenske glasbe so zabrisani med prve omembe ljudskih pesmi, oziroma omembe, da so prebivalci območja današnje Slovenije od 6. stoletja dalje prepevali v svojem jeziku. Glasba tega časa je segala v obdobje nekdanje pradomovine in je bila oblikovno in vsebinsko podobna glasbi drugih Slovanov.

Ko so v 8. stoletju Slovenci izgubili narodno samostojnost, so izginili tudi pogoji za kulturni razvoj, predvsem na področju umetne glasbe. Srednjeveških skladateljev umetne glasbe iz vrst Slovencev praktično ni bilo. V 19. stoletju, približno tisoč let pozneje, so se v času prebujanja narodne zavesti začeli slovenski skladatelji umetne glasbe obračati na elemente ljudskega glasbenega izročila, ki je medtem izbralo samostojnejšo pot.

2.2 SLOVENSKA POPULARNA IN ROCK GLASBA

Slovenska popularna glasba se je pod vplivom predvsem ameriške glasbe razvijala naprej v petdesetih in šestdesetih letih 20. stoletja, ko so slovenski ljubitelji spoznavali tujo glasbo preko radijskih postaj: »Radio Luxembourg«, »American Forces«, »Österreich III« in »RAI«. Jugoslovanske gramofonske hiše so takrat izdale tudi nekaj malih plošč z uspešnicami tujih zvezd, kot so bili Elvis Presley, Perry Como, Harry Belafonte, Fats Domino in Catharina Valente. Predvajanje tovrstne popularne glasbe je potekalo v bolj zaprtih krogih, odvijale so se domače zabave, na katerih se je zbirala mladina.

V šestdesetih letih pride tudi v Sloveniji do razmaha »beatlomanije«, množične popularnosti glasbe angleške skupine The Beatles. Ta čas je v Jugoslaviji vladala dokaj liberalna klima, ki je do neke mere dopuščala pretok kulturnih dobrin z zahoda in tudi elektronski mediji so v svoje programe uvrstili več anglo-ameriške glasbe, industrija plošč pa je razširila svojo licenčno produkcijo. Odprejo se prve diskoteke, na šolah pa prirejajo plese z beat in rock glasbo. Takšne razmere vplivajo na nastanek prvih slovenskih rokovskih skupin, kot so Mladi levi, Bele vrane, in primorski Faraoni, Kalamari ter Kameleoni, ki s svojo glasbo v glavnem posnemajo tuje vzornike. Začetek šestdesetih je za

slovensko zabavno glasbo zanimivo obdobje tudi zaradi prvega festivala Slovenska popevka, ki je nastal pod vplivom sorodnih tujih festivalov, kot je italijanski San Remo.

Slika 1: The Beatles

Vir: http://www.billboard.com/files/styles/article_main_image/public/media/the-beatles-circa-1966-650-430.jpg

V sedemdesetih letih se množična produkcija in potrošnja anglo-ameriške glasbe še razširi. S skupinami kot so Bijelo dugme se pojavi nov glasbeni slog imenovan »jugorock«, ki postane bolj popularen od glasbe mednarodnih zvezd, zato lahko že govorimo o razvoju jugoslovanske in tudi slovenske popularnoglasbene identitete, ki začne razvijati svojevrsten glasbeni slog. Rock in pop glasba se oddaljita od posnemanja tuje glasbe in začneta dobivati določene nacionalne elemente.

Veliko pesmi slovenskih popularnoglasbenih skupin je v tem času napisanih še v srbohrvaščini kot skupnemu jeziku jugoslovanskega prostora, kar je bilo praktično, saj so skupine s tem lahko s svojo glasbo ciljale na širše občinstvo. Konec sedemdesetih pa postaja kulturna identiteta, ki se je do sedaj nanašala na celotno Jugoslavijo, vedno pogosteje razumljena kot nacionalna identiteta.

Punk poznih sedemdesetih in zgodnjih osemdesetih let začne uporabljati izključno slovenska besedila, kar nasprotuje tako angleščini kot srbohrvaščini. Na Hrvaškem so se med domovinsko vojno v popularni glasbi povelečevale hrvaške čete in hrvaška zmaga nad

Srbi, glasba pa je postala tudi glasbena podlaga za stare ustaške pesmi iz druge svetovne vojne.

V Sloveniji v tem času zaslovi skupina Agropop, ki jo nekateri kritiki stilsko uvrščajo med »novi primitivizem« ali »novo komponirani narodni pop«, ki se pojavi kot reakcija na »nihilistični trušč punka, novega vala in industrijskega rocka«.

Leta 1988 Agropop izda kaseto *Za domovino – z Agropopom naprej*, na kateri se na eni strani nahaja kolaž bolj šaljivih slovenskih tradicionalnih napevov in pivskih pesmi v pop-rockovskem aranžmaju, »slovenskost« glasbe pa dodatno podkrepi uporaba harmonike. Na drugi, »resni«, strani te kasete pa najdemo pesmi kot so *Samo milijon*, ki podobno kot literatura izpostavlja občutke ogroženosti dobrega slovenskega naroda.

Če je nacionalizem pri resni slovenski glasbi izražen s postavljanjem skladateljev na »vrh slovenske umetnosti«, podeljevanjem nagrad in finančnih sredstev s strani države, je v popularni glasbi lahko ta izražen dosti bolj jasno. S tem se zapira pred tujimi elementi, čeprav se mora večina resnih kot tudi popularnoglasbenih avtorjev za svoje ideje zahvaliti predvsem vplivom tuje glasbe.

2.3 KAJ JE SLOVENSKA GLASBA

Je slovenska glasba vezana na slovensko nacionalno ozemlje, je vezana na ljudi, ki se »čutijo Slovence«, ali na ljudi s slovenskim državljanstvom? Je »prava« slovenska glasba ljudska, popularna ali resna glasba? Ali tista, ki posnema popularne tuje smernice? Na kakšen način dobi neka glasba oznako slovenska?

Na Ministrstvu za kulturo pravijo, da »za slovensko glasbo štejejo glasbena dela, ki so v slovenskem jeziku in glasbena dela, katerih avtorji so Slovenci. K slovenski glasbi tako štejejo tudi glasbena dela, ki so producirana v madžarskem in italijanskem jeziku, če so namenjena madžarski ali italijanski narodni skupnosti, ter »vsa glasbena dela slovenskega kulturnega izvora, s čimer se tudi izognemo dilemi, ali za slovenske avtorje štejemo le državljane Republike Slovenije ali tudi osebe, ki kulturno delujejo v Sloveniji«

Uradna definicija slovenske glasbe je torej zelo široka, primarno označuje glasbena dela v slovenščini, proizvedena s strani državljanov Republike Slovenije, sekundarno pa v to kategorijo spadajo še dela v manjšinskem jeziku in najmanj jasno definirana dela slovenskega kulturnega izvora. Romi recimo živijo na področju Slovenije že dobrih 500 let, a ne vemo, če njihovo glasbo ministrstvo šteje pod slovenski kulturni izvor, prav tako ne vemo ničesar o slovenskosti prekmurske glasbe, saj je to ozemlje še ne tako dolgo nazaj spadalo pod Madžarsko. Glasba, ustvarjena v katerem koli jeziku, pri kateri je sodeloval le en Slovenec, tudi če je ta le producent, je slovenska. Plavi orkestar so torej slovenski izvajalci, saj je njihov član Loša slovenski državljan.

Slika 2: Harmonika

Vir: http://radioprvi.rtv slo.si/wp-content/uploads/2015/12/IMG_6221-740x493.jpg

Vprašanje, zakaj velja harmonika za najbolj tipičen slovenski instrument, čeprav igra pri nas cela vrsta tamburaških, kitarskih, cimbalaških in drugih orkestrrov ali band, gre razumeti tudi v relaciji do naših južnih sosedov ali »balkancev«, ki jim v procesu nove slovenske »evropske« poti nočemo več biti podobni. Harmonika je instrument, ki je različen od recimo srbskih gusel, dalmatinske tamburice, bosanskega saza itd., si pa hkrati deli »oberkrainer« tradicijo z avstrijsko harmoniko, a zaradi tega ni nič manj »naša«.

2.4 RADIO

Radio je bil dolgo pričakovana iznajdba in je v kratkem času postal človekov nepogrešljiv spremljevalec. Dandanes nas spremlja povsod: doma, v avtomobilu, na avtobusu, na vlaku, v trgovinah, v javnih prostorih ... Z malimi žepnimi napravami 21. stoletja ga lahko poslušamo povsod, tudi preko medmrežja. Poznamo radijske postaje, ki oddajajo preko zemeljskih oddajnikov, in radijske postaje, ki oddajajo izključno na spletnih portalih. Pogosto se uporablja kombinirana metoda, ko lahko poslušalec posluša isto postajo preko hišnega radia in preko računalnika. Kot način medijske komunikacije je odličen nosilec oglasnih sporočil, ki so njegov pomemben in ključen del financiranja. Prav oglasna sporočila pa v 21. stoletju vsebujejo največ raznovrstnih zvočnih učinkov, ki poskušajo pritegniti poslušalčevo pozornost.

Slika 3: Radijski studio

Vir: <http://www.radiostudios.co.uk/picts/news-small-15.jpg>

2.4.1 Začetki radia v Sloveniji

Oče slovenskega radia je inženir Mario Osana, pod čigar vodstvom je bila leta 1926 v Domžalah zgrajena prva radiooddajna postaja. Radio Ljubljana je začel oddajati redni program 28. oktobra leta 1928, vendar so ga takoj po začetku II. svetovne vojne zasedli okupatorji. Med okupacijo je bilo po celotni Jugoslaviji ustanovljenih nekaj ilegalnih radijskih postaj, ki so obveščale ljudi in jim dvigale narodno zavest, kot so bili Kričač, Radio Osvobodilna fronta ipd. Po koncu vojne je nova oblast prevzela nazaj Radio Ljubljana, ki se mu je kmalu pridružil novoustanovljeni Radio svobodni Maribor. Na Primorskem je bil v Ajdovščini ustanovljen Radio Ajdovščina. Leta 1949 je bil ustanovljen Radio jugoslovanske cone Trsta, ki je bil leta 1954 preimenovan v Radio Koper, ki se je prav tako združil z Radiem Ljubljana.

Po vojni je lastnik postala država in zato je imela izključno pravico do uporabe vseh radijskih oddajnih postaj na svojem ozemlju. Leta 1956 je slovenska vlada ustanovila Direkcijo radijskih postaj Slovenije, do takrat pa je organizacija radiodifuzije morala slediti zveznim odredbam. Z začetkom delovanja televizije se je leta 1959 naziv Radia Ljubljana spremenil v Radiotelevizija (RTV) Ljubljana.

Čas razpada Jugoslavije konec 80-ih in v začetku 90-ih je bilo najbolj burno povojno obdobje za slovenski medijski prostor. To je bil čas največje gospodarske in družbene krize. Jugoslovanska radiotelevizija je želela delovati nad republiškimi in radiodifuznimi centri. Leta 1990 je republiška skupščina sprejela zakon, s katerim je preimenovala RTV Ljubljana v RTV Slovenija in hkrati prevzela ustanoviteljstvo nad njo. Leto kasneje pa se je delovna organizacija RTV Slovenija preoblikovala v javni zavod. Javni zavod RTV Slovenija oddaja in ustvarja osem javnih radijskih programov, s katerimi naj bi zagotavljal javni radijski servis za celotno slovensko družbo, med drugim tudi za narodni manjšini in deloma za tujce, ki bivajo v Sloveniji.

Z osamosvojitvijo Slovenije je nastopila uresničitev medijskega prostora, kar je pomenilo tudi, da se je državni RTV servis preoblikoval v javni servis z namenom preprečitve vmešavanja politike v medije, kar pa je bil za RTV Ljubljana zapleten proces, ki traja še danes.

Obdobje tranzicije, v katerem se je preoblikoval RTV Slovenija je bilo tudi obdobje privatizacije medijev, ki bi naj s tem iz državnih lasti prešli v zasebni sektor. Prevladovalo je mnenje, da bo privatizacija medijev zagotovilo za nevmešavanje države v delovanje medijev, kar pa v Sloveniji zaradi njene majhnosti ni vzdržalo. Pričakovan je bil vdor velikih evropskih in ameriških medijskih korporacij, vendar se to ni zgodilo, nasprotno pa se je na domačem trgu pokazalo, da vlada veliko zanimanje za medije, predvsem za frekvence, ki so pokrivalo celotno ozemlje.

Zakon o RTV Slovenije (ZRTVS) je bil sprejet leta 1994 (Uradni list RS, št. 18/94), njegova naloga pa je bila razrešiti vprašanje lastništva, odnosa med politiko in uredniki/novinarji, vpliva javnosti, posebnih programskih zahtev in stabilnih virov financiranja, neodvisnih od države in trga. Najpomembnejše spremembe, ki jih uvede ZRTVS, so ustanovitev Sveta RTV Slovenije (ki bi naj bil neodvisni organ upravljanja, vendar v njem vseeno sedijo predstavniki oblasti), nadzorni odbor in večinsko financiranje iz davkoplačevalskega plačila naročnine. Stanje na področju medijev na splošno je urejal ZJG, prav tako sprejet leta 1994, ki je razlikoval naslednje radiodifuzne medije:

- nacionalni RTV program,
- lokalni nekomercialni RTV program,
- študentski nekomercialni RTV program,
- komercialni RTV program.

Slika 4: Stavba RTV

Vir: http://img.rtv slo.si/_up/upload/2015/12/18/65271921_fotka-stavbe-rtv-slo-pomanjsana.jpg

2.4.2 Trenutno stanje glasbe v Sloveniji

V slovenskem prostoru lahko trenutno poslušamo zelo raznovrstno glasbo, ki prihaja predvsem iz Združenih držav Amerike in zahodne Evrope, bivše Jugoslavije, v zadnjih letih pa se ob bok tuji glasbi uspešno postavlja tudi domača glasbena produkcija. Prav tako so v Sloveniji uveljavljene mnogotere glasbene zvrsti, ki ne zaostajajo za tako imenovanim razvitim svetom; uveljavljene pa so tudi nekateri edinstveni glasbeni žanri, ki jih najdemo le v našem okolju (npr. slovenska popevka, narodno-zabavna glasba).

2.4.3 Komercialni in nekomercialni radio

Temeljna razlika med komercialnimi in nekomercialnimi mediji je, da se prvi podrejajo prostemu trgu. Njihov vir financiranja je oglaševanje, zato je njihova naloga poskrbeti za poslušalce in ne občinstvo. Tako vse moči usmerjajo v zadovoljstvo oglaševalcev, ki jim poskušajo priskrbeti čim širše občinstvo s čim nižjimi stroški. Javni mediji pa morajo s svojimi programskimi vsebinami služiti javnemu interesu.

Komercialne radijske postaje se tako trudijo imeti predvsem tržno zanimiv program s pretežno glasbeno vsebino in kratkimi informativnimi oddajami. Število teh radijskih programov je skozi leta naraščalo. Število nekomercialnih radijskih postaj se ne spreminja bistveno.

2.4.4 Slovenska glasba predvajana med 6. in 22. uro

Zavod za uveljavljanje pravic izvajalcev in proizvajalcev Fonogramov Slovenije (IPF) je marca 2015 začel z objavljanjem deležev uporabe slovenske glasbe v dnevem času na slovenskih radijskih programih. Programi so razvrščeni glede na delež predvajanja slovenske glasbe med 6. uro zjutraj in 22. uro zvečer.

Na lestvico so uvrščeni vsi programi, ki v svojih poročilih poročajo o datumu in času predvajanja posameznih izvedb, in sicer ta podatek posredujejo za najmanj 90 % svojih predvajanj na mesečnem nivoju. Izbrali smo primer iz decembra 2015.

Tabela 1: Delež domačih predvajanih skladb

Oddajni program	Delež domačih skladb med 6. in 22. uro
RADIO VESELJAK SI	100 %
RADIO OGNJIŠČE	77 %
RADIO S	70 %
RADIO SALOMON	*
RADIO GORENC	55 %
RADIO BREZJE	52 %
RADIO PRLEK	48 %
RADIO UNIVOX	38 %
RADIO SORA	34 %
RADIO ROBIN	31 %
RADIO KRANJ – GORENJSKI MEGASRČEK	30 %
KOROŠKI RADIO	30 %
RADIO MIX	28 %
RADIO ROGLA	26 %
RADIO KRKA	24 %
R94	23 %
RADIO ŠTAJERSKI VAL	23 %
RADIO AKTUAL	21 %
RADIO SLOVENIJA INTERNATIONAL/ RADIO SI	15 %
RADIO 1107,9; ENA LJ	11 %
RADIO EKSPRES	7 %
RADIO ANTENA LJUBLJANA	6 %
RADIO CAPODISTRIA	*

Radijski programi, označeni z *, v sporedu predvajanih del ne poročajo o času predvajanja posameznega fonograma (ura in minuta) ali pa je delež predvajanih fonogramov z vpisanim časom premajhen, da bi bilo mogoče pripraviti verodostojno poročilo.

2.5 RAZMIŠLJANJA O RADIJSKIH OKUSIH

Okus je kompleksna značilnost določenega posameznika in tudi družbe, ne glede a to, ali gre za hrano, obleko, materialne dobrine ali umetnost, kamor sodi tudi glasba. Okus ni naravna danost, ampak dolg proces seznanjanja, zato osebne preference in individualne izbire nikoli ne presežejo moči, ki jo imajo pri oblikovanju okusa zunanji dejavniki; od vzgoje, materialnega statusa, kulturnega kapitala, do družbenih in političnih struktur v določeni družbi. Podobno velja za glasbeni okus.

Nekateri pripadniki elitne družbe svoj višji status dokazujejo in izražajo z obiskovanjem opere, baleta, koncertov klasične glasbe in jazz večerov, obenem pa se ne menijo za popularno glasbo oz. jo celo zaničujejo.

Ljudje z nižjim družbenim statusom imajo raje lahkotno glasbo, ki se vrti na radijskih in televizijskih postajah in ki so ji nenehno izpostavljeni. Ta jim, preko enostavnih melodij in razumljivih, slovenskih besedil, omogoča malce lahkotne zabave in užitka po napornem delavniku.

Slika 5: Poslušanje glasbe

Vir:<https://images.upvenue.com/pics/blogs/listen-to-free-music-online-1167.jpg>

Med tema dvema skrajnostma se nahaja še cela kopica drugih glasbenih žanrov, ki so nekateri bolj, drugi manj, prisotni med Slovenci; od popa, do rocka, heavy metala, techna do rock'n'rolla in rapa. Glasbeno raznovrstnost dodatno popestrijo številni manjšinski glasbeni okusi, oz. okusi subkultur, npr.: oi punk, ska, reggae, trance, death metal, jungle, techno, drum and bass ipd. Prav tako kot »elitnežem« glasbeni okus tudi pripadnikom

subkultur ne pomeni zgolj užitka ob poslušanju glasbe, ki jim je všeč, temveč veliko več; način življenja in dožemanja sveta. Tudi oni se želijo, preko glasbenega okusa, ločiti od ostalih.

2.6 GLASBA Z OZEMLJA BIVŠE JUGOSLAVIJE

Zaradi skupne zgodovine in jezika, ki nam je še vedno razumljivejši kot angleščina, nemščina ali italijanščina, lahko glasbo z ozemlja bivše Jugoslavije štejemo pod »nekdanjo domačo glasbo«. Z njo se lahko še vedno bolj poistovetimo kot s katero koli drugo glasbo, če odvezemo slovensko, saj nam ponuja varen sistem vrednot, v katere smo nekoč verjeli; pri nekaterih pa se, tudi preko glasbe, pojavlja težnja po obuditvi starih časov, oziroma jugonostalgija. Slednjo dokazuje tudi slovenska rock skupina Zaklониšče prepeva, ki ima besedila v srbo-hrvaščini, v svojih pesmih pa uporablja tudi značilen jugo melos. Še bolj slavna je slovenska skupina Mambo Kings.

Slika 6: Mambo Kings

Vir: <http://www.evrovizija.com/assets/img/upload/image-629x420-p19olhr7nqnmf9tpv9re527f91.jpg>

Glasba z ozemlja bivše Jugoslavije ima značilno melodiko, besedila pa so, zaradi same narave jezika, bolj spevna in tekoča kot v slovenščini. Med hrvaško, srbsko, bosansko in makedonsko glasbo pa je opaziti razlike. Skupen imenovalec »ex-yu« oz. bivše jugoslovanske glasbe, ki je popularna v Sloveniji je, da ima jasno izraženo, udarno, včasih

tudi »šlagersko« melodijo, v pesmih pa pogosto govorijo o čisto vsakdanjih stvareh, življenju, smrti in ljubezni.

V tem žanru igra pomembno vlogo besedilo, ki doseže, da se poslušalec poistoveti z izvajalcem, kanček pa doda tudi značilen ritem. Da je slovenski trg za nekatere izvajalce z ozemlja bivše Jugoslavije izjemno pomemben, pokaže tudi podatek, da nekaterih hrvaških glasbenih izvajalcev v svoji državi sploh ne poznajo, pri nas pa so izjemno popularni.

Sicer je kategorija glasbe z ozemlja bivše Jugoslavije zelo raznovrstna in zajema tako dalmatinsko, kot tudi turbofolk glasbo, zato je glede potrošnikov te glasbe težko vzpostaviti skupni imenovalac. Srbski turbofolk večinoma poslušajo srbski priseljenci, ki nase opozarjajo s posebnim imidžem. Na domačih radijskih valovih se srbska glasba vrti zelo redko, ljubitelji pa jo lahko spremljajo na Pink TV.

Hrvaško glasbo poslušajo tako Slovenci kot Hrvati različnih starosti, podobno je tudi z bosansko glasbo. Vzroke, zakaj je hrvaška glasba pri nas tako popularna, gre iskati tako v relativno velikem številu v Sloveniji živečih Hrvatov, kot tudi v dejstvu, da imamo Slovenci hrvaško glasbo radi. Hrvaška je naša sosednja država, na katero smo bili kulturno vezani več desetletij, poleg tega Slovenci množično obiskujemo hrvaško obalo, kjer nam v lokalih in diskotekah predvajajo svojo glasbo.

Ker so radijske postaje največji pospeševalec prodaje glasbe, velja omeniti, da se na slovenskih radijskih postajah sicer predvaja »ex-yu« glasba, vendar ne tako pogosto, kot bi si to poslušalci želeli. Se pa zato, predvsem hrvaški glasbeniki, v Sloveniji uveljavljajo preko koncertov.

2.7 KVOTE

Pomen besede kvota smo poiskali v Slovarju slovenskega knjižnega jezika:

1. kvóta in kvôta -e ž (ó; ó) navadno s prilastkom *količina*, *delež*: določiti kvoto uvoza; povečati kvoto industrijskega lesa; letna kvota deviz; skupna kvota prispevkov
2. retencijski tudi reténcijski -a -o prid. (î; é) *nanašajoč se na retencijo*: retencijska pravica ◊ fin. retencijska kvota *del z izvozom ustvarjenih deviz, namenjen za plačevanje v tujino*

2.7.1 Nova zakonodaja glasbenih kvot

Glasbene kvote, to je delež obvezno predvajane slovenske glasbe na radijskih in televizijskih postajah v Sloveniji, občasno razburijo javnost. Nedavno je Slovenska demokratska stranka predlagala povečanje, a jim ni uspelo priti niti do parlamentarne razprave. Glasbeniki so do tematike večinoma ravnodušni.

V 86. členu zakona o medijih je med drugim zapisano, da mora biti delež slovenske glasbe oziroma glasbene produkcije slovenskih ustvarjalcev in poustvarjalcev najmanj 20 odstotkov dnevno predvajane glasbe radijskega in televizijskega programa (Uradni list RS, št. 110/2006).

Za vsak program Radiotelevizije Slovenija je delež najmanj 40 odstotkov, za radijske in televizijske programe posebnega pomena pa najmanj 25 odstotkov. To ne velja za radijske postaje s programom, namenjenim manjšini. Čeprav v zakonu jasno piše, da mora biti slovenska glasba predvajana dnevno, in ne nočno, jo po večini predvajajo prav takrat, pa še to nabor skorajda istih, praviloma starejših pesmi.

Na Ministrstvu za kulturo zagovarjajo obvezno predvajanje slovenske glasbe, katere osnovni namen je zaščita, promocija in ohranjanje slovenske kulturne in jezikovne identitete. Prepričani so, da je pozitiven učinek tega zakonskega predpisa v tem, da je slovenska glasba predvajana na radijskih in televizijskih postajah v najmanj 20-odstotnem deležu glede na vso predvajano glasbo, na nekaterih postajah pa je ta delež še večji.

Večjih kršitev na tem področju ministrstvo ni zaznalo, zato menijo, da je bil osnovni namen tega ukrepa dosežen. Hkrati priznavajo, da so bili nekateri primeri zlorab predvsem v nočnih terminih, kar ni bil namen tega ukrepa.

Po mnenju ministrstva je obvezno predvajanje slovenske glasbe opazno vplivalo na produkcijo v smislu večje prisotnosti različnih novih, mladih avtorjev in izvajalcev v okviru nekaterih natečajev in festivalov. Lahko govorimo o sistemskih premikih, povečanje na račun obveznih kvot je morda eden od kamenčkov v tem mozaiku. Zato bi bilo povečanje kvot zaželeno, vendar ne na račun kakovosti, so povedali na Ministrstvu za kulturo.

2.7.2 Glasbene kvote so premalo

Podatki, ki jih zbira Zavod za uveljavljanje pravic izvajalcev in proizvajalcev fonogramov Slovenije (IPF), kažejo, da je novejše domače glasbe vse manj, saj število prvih objavljenih domačih fonogramov iz leta v leto pada. Pri IPF so naklonjeni krepitvi ustvarjalnosti domačih ustvarjalcev in poslušanju kakovostne domače glasbe. Zato tudi ustvarjajo bazo slovenske diskografije in so za potrebe delitve zbranega denarja v nekaj letih ustvarili najbolj podrobno in popolno zbirko vsega, kar je bilo v Sloveniji posnetega v zadnjih petdesetih letih.

2.7.3 Slovenske pesmi naj bodo predvajane podnevi

Glasbeniki so se strinjali, da če že imamo obvezen delež predvajanja slovenske glasbe, naj bo ta predvajana v dnevnem programu. Goran Lisica-Fox iz založbe Dallas Records zagovarja pravilo, da bi morale znotraj kvote domače glasbe veljati, da je 40 odstotkov te mlajše od pet let. »Le tako bi bili domača glasba in nova produkcija res spodbujeni. Uredniki pa bi iskali novo, svežo glasbo.«

2.7.4 Kvote naših sosedov

Hrvaški zakon o elektronskih medijih določa, da mora biti obseg hrvaške glasbe najmanj 20 odstotkov dnevnega glasbenega programa. Določba se ne nanaša na specializirane radijske programske postaje. V primeru javnega servisa pa zakon o Hrvaški radioteleviziji določa, da mora biti obseg hrvaške glasbe najmanj 40 odstotkov celotne predvajane glasbene vsebine.

Po madžarskem zakonu o medijih in medijskih storitvah iz leta 2010 mora biti v radijskih medijskih storitvah najmanj 35 odstotkov celotnega letnega oddajnega časa namenjenega za oddajanje madžarskih glasbenih del. V povprečju mora biti vsako leto najmanj 25 odstotkov madžarskih glasbenih programskih vsebin, ki so predvajane v linearnih radijskih medijskih storitvah, sestavljeno iz glasbenih del, izdanih v obdobju petih let.

V Italiji in Avstriji nimajo glasbenih kvot.

2.8 SLOVENSKA KULTURA, SLOVENSKA GLASBA

Slovensko javnost je ponovno razburilo odpiranje teme o medijih in o avtorskih in sorodnih pravicah. V medijih smo lahko slišali in brali, da se bo na radijskih postajah sedaj vrtela skoraj samo slovenska glasba, kar bo seveda katastrofa, ker dobre slovenske glasbe nimamo niti za vzorec. Pa je res tako in če je, zakaj je tako?

Slovenski avtorji dobijo svoja dela plačana na osnovi tega, koliko se njihova glasbena dela vrtijo v javnosti. Tokrat pustimo ob strani dejstvo, da avtorji, ki so združeni v kolektivne organizacije, ne dobijo zbranega denarja. Razmislimo raje o tem, da moramo svoj odnos do slovenskih avtorjev spremeniti. Če pogledamo lestvico največkrat predvajanih skladb v letu 2014, vidimo, da je prva slovenska pesem šele na 7. mestu, naslednja slovenska pa šele na 29. mestu. Od petdesetih skladb na lestvici je slovenskih le pet. Na lestvici leta 2015 so le štiri slovenske skladbe, prva šele na 29. mestu.

»Zastavlja se vprašanje, ali slovenski avtorji niso del slovenske kulture in zakaj nam je vse, kar prihaja od zunaj, bolj všeč, kot to, kar zmoremo sami. Trditev, da sami nimamo dovolj dobrih avtorjev, ne zdrži. Slovenija je že in še daje velika imena slovenske glasbe, če omenimo samo Sepeta ali Avsenika, Kreslina, Pengova, Mežka ... Nekdo meni, da sodobne glasbene zvrsti ne spadajo v slovensko kulturo. Na odru Slovenskega gledališča v Trstu na praznik slovenske kulture je bilo preko sto trideset mladih, ki so prepevali slovenske pesmi. Pa ne le to – ti mladi, ravno ti mladi iz slovenskega zamejstva so želeli, da bi na ta dan zapeli Slovenskega naroda sin in Samo milijon nas je.

Lahko bi pogledali, kateri lastniki slovenskih radijskih postaj so člani tujih korporacij Sony ali Universal. Morda bi bilo potem bolj jasno, zakaj se na slovenskih radijskih postajah vrti tuja glasba.

Ne gre za to, da nimamo dovolj dobre slovenske glasbe, ker smo majhen narod. Potem bi lahko rekli tudi, da nimamo dovolj dobre slovenske literature ali dobrega slovenskega gledališča. Vsega imamo lahko dovolj, če bomo znali svoje ceniti in svojim ljudem priznati enako veljavo kot tujim. Dovolimo, da v Sloveniji služijo tudi slovenski avtorji, ne le tuji. Morda je sedaj čas, da reku »slovenski nacionalni interes« damo nov pomen. Če se bomo vzgajali v slovenstvu, bomo ostali Slovenci. V nasprotnem primeru se bomo utopili v morju narodov. Kdo bo za nas poskrbel, če ne sami.

Zato proč z lažnimi obljubami o tem, da Slovenci nimamo dovolj dobre glasbe! Slovenci imamo ne le dobro, ampak odlično glasbo. In če jo bodo radijske postaje vrtele, nam bo prirasla k srcu. Potem bodo v Sloveniji s svojo glasbo preživeli tudi slovenski avtorji, ne le tuji! Trdim, da je slovenska glasba del slovenske kulture. Za to kulturo pa moramo sami poskrbeti, tudi in predvsem tako, da spremenimo svoj odnos do nje!« (Vadnjal Irena)

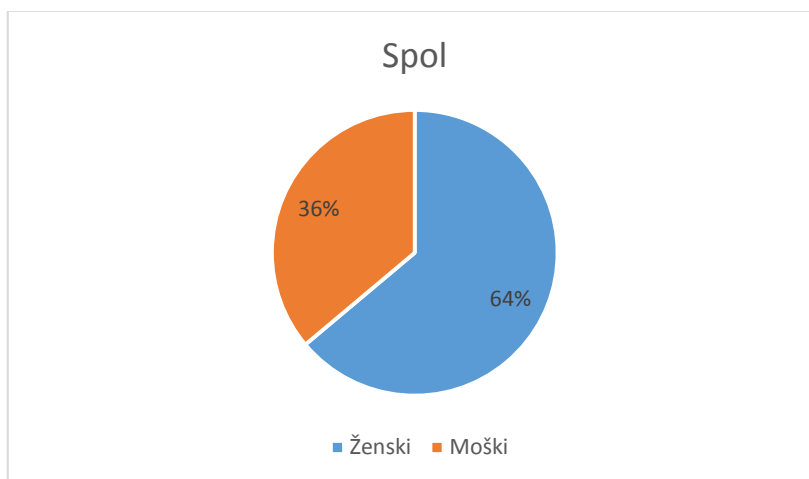
(Vadnjal Irena; Slovenska kultura, slovenska glasba; 2015)

Vir: <http://www.casnik.si/index.php/2015/02/13/slovenska-kultura-slovenska-glasba>

3 RAZISKOVALNI DEL

V raziskovalnem delu smo uporabili anketo in intervju, saj smo želeli ugotoviti kaj si ljudje mislijo o slovenski glasbi. Spletna anketa je bila izvedena med 111 naključnimi ljudmi, ki so povprečno stari od 17 do 24 let. Povprečno starost smo ugotovili računsko. Mladih nismo izbrali načrtno, vendar je bila anketa objavljena na spletnem omrežju Facebook, ki ga uporablja največ mladih. Večina odgovorov je predstavljenih grafično, nekaj pa le z obrazložitvijo, saj so bili odgovori pri teh vprašanjih zelo raznoliki.

3.1 ANALIZA ANKETE

Graf 1: Spol anketirancev

1. Kakšno zvrst glasbe najraje poslušate?

Večina posluša narodno zabavno-glasbo, sledijo ji techo, house in pop glasba. Na tretjem mestu je rock. Med odgovori je bilo tudi nekaj »balkana« in hrvaške glasbe oziroma dalmatinskih klap. Najmanj ljudi je izbralo metal.

2. Katero slovensko radijsko frekvenco najraje oz. največkrat poslušate?

Prepričljivo zmago si je priboril Radio Aktual, saj večinoma vrtijo hrvaško glasbo. Sledita Radio 1 in Radio Antena, ker predvajajo svetovno znane hite, poslušalcem so

všeč tudi dobri voditelji. Kar precej anketirancev se je odločilo tudi za Radio Rogla in Radio Center. Le po en odgovor so dobili manj znane radijske postaje, kot so: Radio Ljubí, Radio Evropa, Rock Radio, Moj Radio in Radio Ekspres.

3. Ali radi poslušate slovensko glasbo?

Kar 57 % ljudi rado posluša slovensko glasbo. Za odgovor ne se je odločilo 21 % anketirancev, ostali pa poslušajo slovensko glasbo občasno, kar predstavlja 22 %.

4. Kje poslušate slovensko glasbo?

Graf 2: Lokacija poslušanja slovenske glasbe

5. Zakaj poslušate slovensko glasbo?

Graf 3: Vzrok poslušanja slovenske glasbe

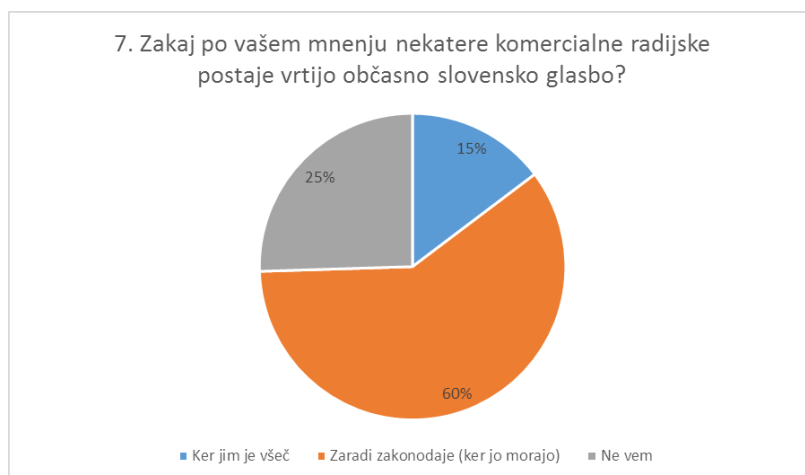
6. Ali bi morala slovenska glasba biti na radijski frekvencah bolj pogosto in zakaj?

Anketirani so se večinoma strinjali, da bi morala biti slovenska glasba na radijskih frekvencah pogostejše, in sicer z da je odgovorilo kar 66 % ljudi. Večinoma so se odločili za ta odgovor zaradi narodne zavesti, nekateri pa menijo, da je ta glasba dobra in zanimiva. 34 % se je odločilo za ne, saj večinoma menijo, da je slovenska glasba nekvalitetna nekateri pa, da je je dovolj. Nekaj jih meni, da imamo za slovensko glasbo že dovolj radijskih postaj, npr. Radio Veseljak.

Citiramo dva naključna odgovora:

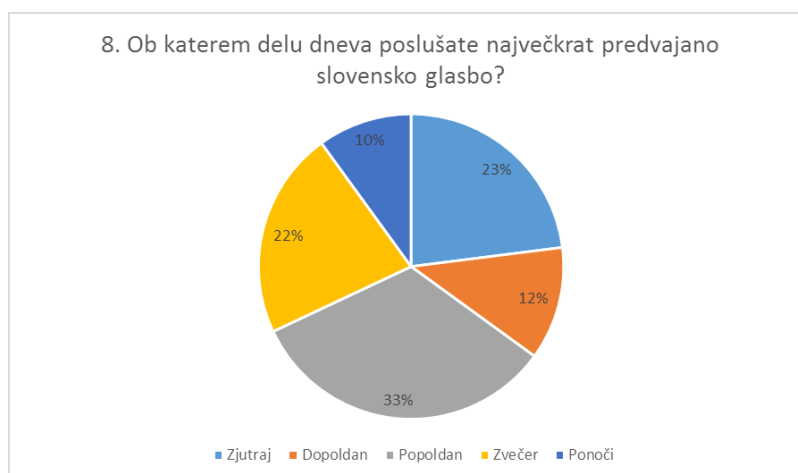
1. »Slovenska glasba je zelo kvalitetno narejena, ampak ljudje so neumni in vse, kar poslušajo je tuja glasba, ki ni slaba, ampak vseeno je treba ceniti našo glasbo in se tega zavedati.«
2. »Vsaka radijska frekvenca ima svoj izbor glasbe in je to čisto njihova odločitev, katero glasbo bodo izbrali.«

7. Zakaj po vašem mnenju nekatere komercialne radijske postaje občasno vrtijo slovensko glasbo?

Graf 4: Vrtenje slovenske glasbe na komercialnih radijskih postajah

8. Ob katerem delu dneva največkrat poslušate predvajano slovensko glasbo?

Graf 5: Poslušanost slovenske glasbe

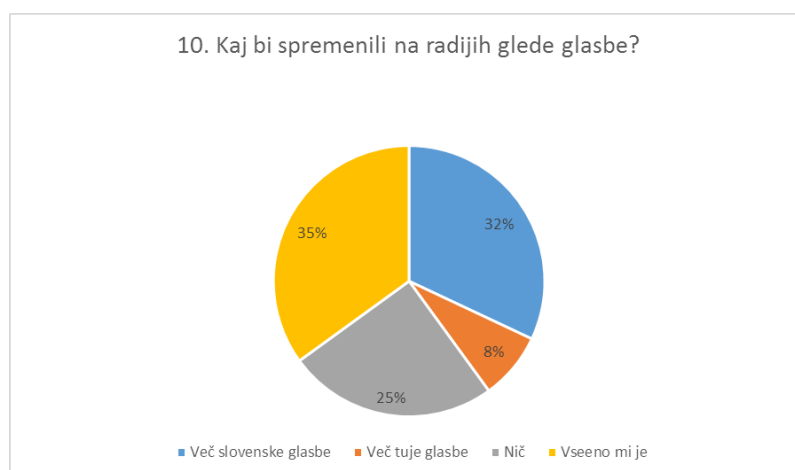
9. Radio Veseljak vrti samo slovensko glasbo. Kakšno mnenje imate o radiu?

Največ ljudem Radio Veseljak ni všeč, ker ne poslušajo tega radia. Veliko anketirancev je odgovorilo, da se jim zdi radio dober, nekaterim celo odličen. Kar precej ljudi nima nič proti radiu, poznajo ga le zaradi tega, ker ga poslušajo njihovi starši in stari starši. Nekateri radia sploh ne poznajo, teh je bilo skoraj 20 %.

Citati mnenj o radiu:

1. »Super radio za ljudi, ki imajo radi slovensko glasbo.«
2. »Če je glasba kvalitetna in je bil za nastanek te glasbe vložen trud, znanje in talent, potem ni važno, ali je glasba slovenska ali tuja.«
3. »Nisem ljubitelj Radia Veseljak, vendar mi je všeč, da podpirajo samo slovensko glasbo.«
4. »Ne rečem, da mi ni čisto všeč, vendar pa tega ne bi poslušala vsak dan. Všeč so mi drugačne zvrsti, kot so npr. Jan Plestenjak, Nina Pušlar, Tabu, Mi2. Težko ocenim, kakšen radio se mi zdi, ker ne poznam programa, da bi lahko sodila.«

10. Kaj bi spremenili na radijih glede glasbe?

Graf 6: Spreminjanje glasbe na radiu

11. Katero glasbo poslušate, ko ste žalostni in zakaj?

Ljudje, ko so žalostni, poslušajo največ veselo, nekateri pa umirjeno glasbo. Za ta dva odgovora se je odločilo enako število anketirancev. Z enakim številom sledita rock in pop glasba. Na tretjem mestu sta slovenska in hrvaška glasba. Nekaj ljudi se je odločilo tudi za techno, balkan in žalostno glasbo. Zvrst, ki jo ljudje najmanj poslušajo, ko so žalostni, je rap. Večinoma poslušajo izbrano glasbo zaradi tega, ker jih pomirja ali ker jim dvigne razpoloženje.

Citati:

1. »Poslušam glasbo s sporočilom, včasih te še bolj potre, včasih pa vidiš nekakšno inspiracijo v njej.«
2. »Žalostno, občutek imam, da nimam samo jaz problemov.«
3. »Na splošno, vse zvrsti, pri katerih začutim podobno stanje kot ga čutim pri sebi.«

3.2 INTERVJU Z RADIJSKIMI POSTAJAMI

3.2.1 Intervju z Aljošo Bončino (Radio Celje)

Slika 7: Aljoša Bončina

Vir: <http://www.radiocelje.com/index.php?stran=ekipa&oseba=aljosaboncina>

1. Na kratko opišite vašo radijsko frekvenco.

Radio Celje je nekomercialna, regionalna radijska postaja s posebnim pomenom, ki oddaja že dobrih 61 let. Program Radia Celje temelji predvsem na posredovanju informacij lokalnega pomena našim poslušalcem.

2. Kakšen je vaš moto?

Slogani, ki jih najpogosteje uporabljamo, so:

- Največ informacij s Celjskega
- 61 let najboljše glasbe
- Več slovenske glasbe

Ti trije slogani tudi najbolj nazorno opisujejo, kakšen program oddajamo.

3. Na kakšno zvrst glasbe ste najbolj osredotočeni?

Naš izbor temelji predvsem na tradiciji 61 let oddajanja Radia Celje. Torej najprej, najboljša glasba zadnjih 61 let. Ker nas poslušča predvsem srednja in starejša generacija poslušalcev, se osredotočamo na »mainstream« ali popularno glasbo, ki ni moteča za poslušalca na kakršen koli način.

4. Za katero zvrst se poslušalci najbolj zanimajo?

Glasba, ki jo predvajamo in je opisana pri prejšnjem vprašanju, je pravzaprav posledica raziskav na trgu in delno tudi želja naših poslušalcev.

5. Kakšno mnenje imate o slovenski glasbi?

V povprečju 50 % glasbenega dela programa Radia Celje zavzema slovenska glasba. Mnenja smo, da je treba podpirati slovenske glasbenike, avtorje in izvajalce. Zato smo se že pred leti odločili, da podpiramo in promoviramo slovensko glasbo.

Seveda se moramo tudi pri izboru slovenske glasbe odločati, kaj je primerno ali ni za naš radijski program in naše poslušalce. Ne zagovarjamo pa definicije ali novele zakona, kjer predlagajo, da je slovenska glasba interpretirana samo v slovenskem jeziku.

6. Kako pogosto vrtite slovensko glasbo?

Od 5. do 19. je zastopanost slovenske glasbe cca. 50 %. Od 19. do 5. ure zjutraj pa lahko tudi več.

7. Zakaj vrtite slovensko glasbo?

Odgovor pri vprašanju 5.

8. Katera populacija posluša največ slovensko glasbo?

Po naših podatkih posluša slovensko glasbo najraje prav populacija, ki posluša tudi Radio Celje. Torej srednja in starejša generacija.

9. Ob kateri uri vrtite slovensko glasbo in zakaj ravno takrat?

Nimamo časovnih postavk glede slovenske glasbe.

10. Zakaj je zjutraj drugačna glasba kot zvečer? Na kak način izbirate glasbo?

Zjutraj mora biti glasba živahna in prijazna za uho. Glasba se pripravlja vnaprej, torej težko izberemo glasbo glede na dnevni dogodek ali vremensko razpoloženje. Namenski izbor glasbe glede na trenutno situacijo pa se izvaja sproti.

11. Ob kateri uri in koliko slovenske glasbe bi morali predvajati po zakonodaji?

Trenutno je v branju predlog zakona o zastopanosti slovenske glasbe v radijskem programu. Odstotek, ki je zakonsko določen je 20 %, vendar ga želijo na novo definirati s tem, da bi se najmanj 70 % vse slovenske glasbe vrtelo med 6. in 20. uro. Nas ta zakon ne zadeva, ker že presegamo vse zakonske pogoje.

12. Čeprav v zakonu jasno piše, da mora biti slovenska glasba predvajana dnevno, in ne nočno, jo po večini predvajajo prav takrat, pa še to nabor skorajda istih, praviloma starejših pesmi. Kaj menite o tem?

Tega ne podpiramo.

3.2.2 Intervju s Tomažem Purkartom (Val 202)

Slika 8: Tomaž Purkart

Vir: [http://www.skuu-rtvs.com/texti/\(2014-11-06\)_Kandidati%20za%20volitve/PURKART.JPG](http://www.skuu-rtvs.com/texti/(2014-11-06)_Kandidati%20za%20volitve/PURKART.JPG)

1. Na kratko opišite vašo radijsko frekvenco.

Val 202 je drugi program Radia Slovenija. Je najbolj poslušan program Radia Slovenija in spada med nekaj najbolj poslušanih radijskih programov v Sloveniji. Oddaja 24 ur dnevno. Njegova programska zasnova vključuje večinoma sodobno popularno glasbo, spremlja glasbene novice, ima informativne oddaje, šport, satirične rubrike, pogovorne in specializirane glasbene oddaje zvečer.

Program je prvič pričel z oddajanjem 16. junija 1972, ime pa je dobil po valovni dolžini 202 m, na kateri je oddajal srednjevalovni oddajnik na Ljubljanskem gradu. Leta 2003, 2011 in 2014 je postaja prejela Viktorja za najboljšo radijsko postajo, njen voditelj Andrej Karoli pa je Viktorja do leta 2009 prejel šestkrat.

V letu 2012 je bila že petič zapored v anketi bralcev slovenske izdaje revije Reader's Digest v kategoriji radijskih postaj izbrana za blagovno znamko, ki ji ljudje najbolj zaupajo. Karoli je Viktorja prejel tudi leta 2009, Val 202 pa leto pozneje Viktorja za posebne dosežke.

2. Kakšen je vaš moto?

Val 202 – ujame vse

3. Na kakšno zvrst glasbe ste najbolj osredotočeni?

Žanrsko raznoliko glasbo.

4. Za katero zvrst se poslušalci najbolj zanimajo?

Za vso, ki jo predvajamo. Ravno zato smo za poslušalce posebni, na naših frekvencah slišijo glasbo, ki je drugje ne.

5. Kakšno mnenje imate o slovenski glasbi?

V Sloveniji se posname premalo kakovostne slovenske glasbe (slovenske skupine v slovenščini). Preveč je slabih besedil. Velikokrat je nekakovostna tudi produkcija.

6. Kako pogosto vrtite slovensko glasbo?

Dobrih 40 % celotnega 24-urnega programskega pasu, ki je namenjen glasbi.

7. Zakaj vrtite slovensko glasbo?

Ker smo nacionalni medij, ki podpira domačo glasbo. Slovensko glasbo ne samo predvajamo, tudi snemamo, izdajamo nosilce zvoka in slike.

8. Katera populacija posluša največ slovensko glasbo?

Pravzaprav vsi poslušalci, tedensko tudi izbirajo slovensko popevko tedna.

9. Ob kateri uri vrtite slovensko glasbo in zakaj ravno takrat?

Slovensko glasbo predvajamo čez cel dan, kakšno uro več, kakšno manj. Veliko imamo namreč govornega dela, prispevkov, športnih oglašanj ...

10. Zakaj je zjutraj drugačna glasba kot zvečer? Na kak način izbirate glasbo?

Zjutraj je število poslušalcev največje, zato se trudimo, da jim polepšamo dan s kakšno lepo melodijo.

11. Ob kateri uri in koliko slovenske glasbe bi morali predvajati po zakonodaji?

Ne da bi jo morali. Smo edini medij, ki zadostimo predpisani zakonodaji.

12. Čeprav v zakonu jasno piše, da mora biti slovenska glasba predvajana dnevno, in ne nočno, jo po večini predvajajo prav takrat, pa še to nabor skorajda istih, praviloma starejših pesmi. Kaj menite o tem?

To boste morali vprašati komercialne radijske postaje. Tam se vrta takšna, starejša glasba. Pri nas, na Valu 202, vrtimo bolj sodobno produkcijo. Izjeme so oddaje, kjer se predstavlja glasba, ki ima okroglo obletnico izida, ali tematske oddaje, posvečene določenim umetnikom. Pri nas so starejše pesmi bolj redkost, če pa že, z razlogom.

3.2.3 Intervju s Simonom Klanferjem (Radio Antena Štajerska)

Slika 9: Simon Klanfer

Viri: <http://www.antenastajerska.si/media/thumb600/0445fa25-c6f1-4eb0-86d0-4e35699ed3bc.jpg>

1. Na kratko opišite vašo radijsko frekvenco.

Naš radio je eden izmed večjih v Sloveniji in smo komercialna radijska postaja. Na sceni smo že 19 let in smo eni izmed prvih, ki smo bili na tem področju, kot komercialni radio. Naše poslanstvo je ubraniti prvo mesto v poslušnosti.

2. Kakšen je vaš moto?

Lahko bi rekli, da je zelo zmagovalen, in sicer se imenuje Zmagujmo še naprej.

3. Na katero zvrst glasbe ste še posebej osredotočeni?

Pri nas vrtimo glasbo širšega spektra 80, 90 in vse do danes. Vse kar slišiš pri nas, so hiti, ki so nekoč bili ali pa so trenutno, in to je bistvo, kar šteje, samo najboljše. Naš program je zadnje čase osnovan na raziskavi, ki je delana na podlagi poslušalcev, katerih večji delež je ženska populacija med 22. in 44. letom. Nekje tukaj je naš glavni poslušalec, to se giblje 5 let gor in 5 let dol.

4. Kakšno mnenje imate o slovenski glasbi?

Slovenska glasba hmm ... Trn v peti slovenske glasbene scene je sama glasba kot taka. Bistvo te glasbe je, da je je premalo in je premalo kreativna in tukaj je tudi težava kvot, ki jih želijo vsiliti radijskim postajam. Dejansko je premalo dobre slovenske glasbe.

5. Za katero zvrst se poslušalci najbolj zanimajo?

Glede na to, da imamo same hite, zelo težko rečem. Najbolj jim je všeč tisto, kar je popularno in najbolj prepoznavno, torej hiti, hiti, hiti.

6. Kako pogosto vrtite slovensko glasbo?

Slovensko glasbo vrtimo toliko, kot jo moramo. To je kot veste, bolj ponoči. Vrtimo jo pa zato ponoči, ker so poslušalci tako želeli, ne mi kot uredniki. Ko se testira glasba ima žal slovenska glasba najslabši faktor pri ocenjevanju.

7. Katera populacija posluša največ slovensko glasbo?

Težko vprašanje. Odvisno je tudi, katero slovensko glasbo, za to bi morali narediti raziskavo. Verjetno vsak svoje, Jan Plestenjak ima koncerte okoli valentinovega - za nežne duše, rokerji pa konec leta.

8. Zakaj je zjutraj drugačna glasba kot zvečer? Na kak način izbirate glasbo?

Osebno menim, da ni drugačna glasba, čeprav pa psihološko z elementi mi dejansko vplivamo na poslušalce, da imajo občutek, da je določene glasbe več. V zadnjem času, kot ste same opazile, imamo več hrvaške glasbe in psihološko smo to naredili z določenimi elementi, refrenov pesmi, ki smo jih združili v takšen 15-sekundni element, ki ponazarja to glasbo, čeprav jo zavrtimo samo par sekund, izgleda, kot da vrtimo to glasbo. Potem pa se zavrti ena pesem, samo šest hrvaških pesmi zavrtimo od 6-ih zjutraj do 6-ih popoldan, čeprav deluje, da jo imamo zelo veliko. Kar se pa tiče mirnosti glasbe, je pa tako, da je čez cel dan od jutra do večera isti »flow glasbe«, zvečer se pa mogoče dodaja kaj živahnejše

glasbe. Čez vikend, to je zaradi prenosa iz diskotek, pa bomo zdaj začeli dodajati tudi slovensko glasbo.

9. Ob kateri uri in koliko slovenske glasbe bi morali predvajati po zakonodaji?

Zakonodaja je že od leta 2006 zahtevala, da imamo komercialne radijske postaje 20 % slovenske glasbe, ki jo moramo zavrteti v 24 urah. Glede na raziskave, ki so bile narejene, in slovenski glasbi ne pripisujejo ravno najboljše kvalitete, za kar so glasbeniki sami krivi, se ta glasba kot »nujno zlo« vrti ponoči.

10. Kaj pa bi pravite o novem zakonu, ki prihaja?

Ta nov zakon je bil sprejet in je bil ravnokar gor vložen tudi veto. Ker je težava posiljevanje z neko glasbo v programsko shemo, saj se pa mogoče ne izide s predlaganimi odstotki. Največ težav bo imel nacionalni radio, ki ima preveč govora in malo glasbe, saj ne bodo mogli zavrteti toliko glasbe, kot vелеva zakon, teh 60 % slovenske kvote od 6-ih zjutraj do 7-ih zvečer. Pri nas, če bo treba, jo bomo vrteli, ampak glasbo izbiramo na osnovi vaše volje, tako da nam boste povedali, ali vam je všeč ali ne.

4 POTRDITEVALI ZAVRNITEV HIPOTEZE

V začetnem delu raziskovalne naloge smo podali štiri hipoteze, in sicer, da slovensko glasbo poslušamo zavestno ali po zakonu, da radijske postaje predvajajo slovensko glasbo zaradi zakonodaje, radijske postaje večinoma slovensko glasbo predvajajo ponoči in ne podnevi, kot bi jo morale po zakonu, Slovenci radi poslušamo slovensko glasbo, in da slovenski avtorji niso del slovenske kulture. Kar prihaja od zunaj, se nam zdi boljše in nam je bolj všeč kot to, kar zmoremo sami.

1. Slovensko glasbo poslušamo zavestno ali po zakonu.

Na podlagi ankete smo ugotovili, da ljudje radi poslušajo slovensko glasbo, torej jo poslušajo zavestno. Anketirani so se večinoma strinjali, da bi morala biti slovenska glasba na radijskih frekvencah pogostejša in sicer je z da odgovorilo, kar 66 % ljudi. Večinoma so se odločili zaradi narodne zavesti, nekateri pa menijo, da je ta glasba dobra in zanimiva.

2. Radijske postaje predvajajo slovensko glasbo zaradi zakonodaje.

To je odvisno od radijske postaje. Radio Celje je mnenja, da je treba podpirati slovenske glasbenike, avtorje in izvajalce. Zato so se že pred leti odločili, da bodo podpirali in promovirali slovensko glasbo. Val 202 predvaja slovensko glasbo, ker so nacionalni medij, ki podpira to glasbo. Slovenske glasbe ne samo predvajajo, tudi snemajo, izdajajo nosilce zvoka in slike. Radio Antena Štajerska je mnenja, da je slovenska glasba trn v peti slovenske glasbene scen.. Bistvo te glasbe je, da je je premalo in je premalo kreativna. Problem nastaja tudi s tem, da želijo vsiliti kvote radijskim postajam.

3. Radijske postaje slovensko glasbo večinoma predvajajo ponoči, in ne podnevi kot bi jo morali po zakonu.

Zopet je to odvisno od radijske postaje. Aljoša Bončina iz Radia Celje pravi, da je od 5. do 19. ure zastopanost slovenske glasbe cca. 50 %. Od 19. do 5. ure zjutraj pa lahko tudi več. Val 202 slovensko glasbo predvaja čez cel dan. Kakšno uro več, kakšno manj. Veliko imajo namreč govornega dela, prispevkov, športnih oglašanj ... Radio Antena Štajerska slovensko glasbo vrti toliko, kot jo mora. To je bolj ponoči, zato takrat, ker so poslušalci tako želeli, ne uredniki. Ko se testira glasba, ima žal slovenska glasba najslabši faktor pri ocenjevanju.

4. Slovenski avtorji niso del slovenske kulture. Kar prihaja od zunaj, se nam zdi boljše in nam je bolj všeč kot to, kar zmoremo sami.

Trditev, da sami nimamo dovolj dobrih avtorjev, ne zdrži. Slovenija je že in še daje velika imena slovenske glasbe, če omenimo samo Sepeta ali Avsenika, Kreslina, Pengova, Mežka ... Zanimivo bi bilo pogledati, kateri lastniki slovenskih radijskih postaj so člani tujih korporacij Sony ali Universal. Morda bi nam bilo potem bolj jasno, zakaj se na slovenskih radijskih postajah vrti tuja glasba. A o tem seveda nihče ne govori na glas ... Ne gre za to, da nimamo dovolj dobre slovenske glasbe, ker smo majhen narod. Potem bi lahko rekli tudi, da nimamo dovolj dobre slovenske literature ali dobrega slovenskega gledališča.

5 ZAKLJUČEK

V raziskovalni nalogi smo se ukvarjali s slovensko glasbo na radiu in jo sistematično in smiselno predstavili. Želeli smo raziskati, ali poslušamo slovensko glasbo zavestno ali radijske postaje vrtijo to glasbo samo zaradi zakona itd. Ugotovili smo, da slovensko glasbo poslušamo predvsem zaradi narodne zavesti. Če radijske postaje vrtijo glasbo po zakonu, je odvisno od posamezne radijske postaje. Ugotovili smo tudi, da je delež predvajane slovenske glasbe največji ponoči. V Sloveniji premoremo veliko dobrih glasbenikov, toda tega se marsikdo ne zaveda. Premalo damo priložnosti, da bi se izkazali. Spoznali smo, da so anketiranci večinoma odgovorili, da radi poslušajo našo glasbo, čeprav smo z intervjuji z radijskimi postajami izvedeli ravno obratno; in sicer radijske postaje so mnenja, da nimamo dobre slovenske glasbe, in da je zaradi tega ne predvajajo, saj poslušalci tako želijo.

Naša raziskovalna naloga temelji na anketi in intervjujih. Brez tega ne bi bila tako zanimiva. Problemov pri iskanju informacij nismo imeli, saj smo vse našli na medmrežju. Tudi navezovanje stikov z radijskimi postajami nam ni predstavljalo večjih težav. Zavedamo se, da nobenega področje nismo popolnoma raziskali. Za tak podvig je ena raziskovalna naloga premalo. Poglobiti bi se še morali bolj v nove glasbene kvote.

6 ZAHVALA

Med zbiranjem gradiva za raziskovalno nalogo smo spoznali zanimive ljudi, ki so bili pripravljeni sodelovati z nami. Z radijskima postajama, Radio Celje in Val 202, smo se povezali preko elektronske pošte. Na Radio Antena Štajerska, smo se odpravili osebno. Bili so zelo prijazni in so nam poleg koristnih informacij bili pripravljeni pokazati svoje delo.

Naš mentor, Dušan Vešligaj, nas je spodbujal in nas strokovno usmerjal ter nam pomagal pri iskanju stikov z radijskimi postajami, Mojca Drev Uranjek pa je nalogo jezikovno pregledala.

Vsem se lepo zahvaljujemo za uporabne informacije in njihovo prijaznost.

7 VIRI IN LITERATURA

7.1 VIRI LITERATURE

- [1] Iskanje po Slovarju slovenskega knjižnega jezika; kvota (online). Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU. (citirano: 09. 02. 2016). Dostopno na spletnem naslovu: http://bos.zrc-sazu.si/cgi/a03.exe?name=sskj_testa&expression=kvota&hs=1
- [2] KOREN, JERNEJ. Slovenska glasba na prepihu: kvote, nacionalna identiteta in denar (online). Ljubljana. 2012. (citirano: 25. 01. 2016). Dostopno na spletnem naslovu: <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/koren-jernej.pdf>
- [3] MATOZ, ZDENKO. Slovenska glasba: Kdo potrebuje glasbene kvote? (online). Časopis Delo. 2015. Datum zadnjega popraviljanja: 31. 03. 2015, 21:00. (citirano: 04. 02. 2016). Dostopno na spletnem naslovu: <http://www.delo.si/kultura/glasba/slovenska-glasba-kdo-potrebuje-glasbene-kvote.html>
- [4] OFAK, MARUŠA. Slovenski popularno-glasbeni okusi (online). Ljubljana. 2005. (citirano: 25. 01. 2016). Dostopno na spletnem naslovu: <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Ofak-Marusa.PDF>
- [5] SAJKO, JASMINA. Vloga, delo in medsebojno sodelovanje novinarjev ter lektorjev na glasbenih postajah (online). Ljubljana. 2013. (citirano: 09. 02. 2016). Dostopno na spletnem naslovu: http://dk.fdv.uni-lj.si/magistrska_dela_2/pdfs/mb22_sajko-jasmina.pdf
- [6] Slovenska glasba (online). Datum zadnjega popraviljanja: 12. februar 2016. (citirano: 25. 01. 2016). Dostopno na naslovu: https://sl.wikipedia.org/wiki/Slovenska_glasba#Zgodovina_slovenske_glasbe
- [7] Slovenska glasba predvajana med 6. in 22. uro na radijskih programih (online). (citirano: 25. 01. 2016). Dostopno na spletnem naslovu: <https://www.ipf.si/ustvarjate-glasbo/lestvice/slovenska-glasba-predvajana-med-6-in-22-uro-na-radijskih-programih/>
- [8] VADNJAL, IRENA. Slovenska kultura, slovenska glasba (online). Časopis Časnik. 2015. Datum zadnjega popraviljanja: 13. 2. 2015, 6:35. (citirano: 04. 02. 2016). Dostopno na spletnem naslovu: <http://www.casnik.si/index.php/2015/02/13/slovenska-kultura-slovenska-glasba/>

7.2 VIRI SLIK

- [1] Slika 1: The Beatles (citirano: 19. 02. 2016). Dostopno na spletnem naslovu: : http://www.billboard.com/files/styles/article_main_image/public/media/the-beatles-circa-1966-650-430.jpg
- [2] Slika 2: Harmonika (citirano: 19. 02. 2016). Dostopno na spletnem naslovu: http://radioprvi.rtv-slo.si/wp-content/uploads/2015/12/IMG_6221-740x493.jpg
- [3] Slika 3: Radijski studio (citirano: 17. 02. 2016). Dostopno na spletnem naslovu: <http://www.radiostudios.co.uk/picts/news-small-15.jpg>
- [4] Slika 4: RTV stavba (citirano 17. 02. 2016). Dostopno na spletnem naslovu: http://img.rtv-slo.si/_up/upload/2015/12/18/65271921_fotka-stavbe-rtv-slo-pomanjsana.jpg
- [5] Slika 5: Poslušanje glasbe (citirano: 19. 02. 2016). Dostopno na spletnem naslovu: <https://images.upvenue.com/pics/blogs/listen-to-free-music-online-1167.jpg>
- [6] Slika 6: Mambo King (citirano: 19. 02. 2016). Dostopno na spletnem naslovu: : <http://www.evrovizija.com/assets/img/upload/image-629x420-p19olhr7nqnmf9tpv9re527f91.jpg>
- [7] Slika 7: Aljoša Bončina (citirano: 17. 02. 2016). Dostopno na spletnem naslovu: : <http://www.radiocelje.com/index.php?stran=ekipa&oseba=aljosaboncina>
- [8] Slika 8: Tomaž Purkart (citirano: 17. 02. 2016). Dostopno na spletnem naslovu: : [http://www.skua-rtvs.com/texti/\(2014-11-06\)_Kandidati%20za%20volitve/PURKART.JPG](http://www.skua-rtvs.com/texti/(2014-11-06)_Kandidati%20za%20volitve/PURKART.JPG)
- [9] Slika 9: Simon Klanfer (citirano: 17. 02. 2016). Dostopno na spletnem naslovu: <http://www.antenastajerska.si/media/thumb600/0445fa25-c6f1-4eb0-86d0-4e35699ed3bc.jpg>

7.3 VIRI TABEL

[1] Tabela 1: Delež domačih predvajanih skladb (citirano 09. 02. 2016). Dostopno na spletnem naslovu: <https://www.ipf.si/ustvarjate-glasbo/lestvice/slovenska-glasba-predvajana-med-6-in-22-uro-na-radijskih-programih/>

8 PRILOGE

8.1 INTERVJU

1. Na kratko opišite vašo radijsko frekvenco.
2. Kakšen je vaš moto?
3. Na kakšno zvrst glasbe ste najbolj osredotočeni?
4. Za katero zvrst se poslušalci najbolj zanimajo?
5. Kakšno mnenje imate o slovenski glasbi?
6. Kako pogosto vrtite slovensko glasbo?
7. Zakaj vrtite slovensko glasbo?
8. Katera populacija posluša največ slovensko glasbo?
9. Ob kateri uri vrtite slovensko glasbo in zakaj ravno takrat?
10. Zakaj je zjutraj drugačna glasba kot zvečer? Na kak način izbirate glasbo?
11. Ob kateri uri in koliko slovenske glasbe bi morali predvajati po zakonodaji?
12. Čeprav v zakonu jasno piše, da mora biti slovenska glasba predvajana dnevno in ne nočno, jo po večini predvajajo prav takrat, pa še to nabor skorajda istih, praviloma starejših pesmi. Kaj menite o tem?

8.2 ANKETA

Napišite informacije o sebi:

Spol _____

Starost _____

1. Kakšno zvrst glasbe najraje poslušate?

Odg.: _____

2. Katero slovensko radijsko frekvenco najraje oz. največkrat poslušate?

Odg.: _____

3. Ali radi poslušate slovensko glasbo?

Da, ker _____

Ne, ker _____

Občasno, ker _____

4. Kje poslušate slovensko glasbo?

radio in televizija

razne zabave

doma

na obisku pri sorodnikih ali prijateljih

drugo _____.

5. Zakaj poslušate slovensko glasbo?

- Ker jo rad/a poslušam.
- Ker jo moram.
- Ker sem potem boljše volje.
- Drugo _____.

6. Bi morala slovenska glasba biti na radijski frekvencah bolj pogosto?

- Da, ker _____.
- Ne, ker _____.
- Ne vem.

7. Zakaj po vašem mnenju nekatere komercialne radijske postaje občasno vrtijo slovensko glasbo?

- Ker jim je všeč.
- Zaradi zakonodaje (ker jo morajo).
- Ne vem.

8. Ob katerem delu dneva poslušate največkrat predvajano slovensko glasbo?

- Zjutraj.
- Dopoldan.
- Popoldan.
- Zvečer.
- Ponoči.

9. Radio Veseljak vrti samo slovensko glasbo. Kakšno mnenje imate o radiu?

Odg.: _____

10. Kaj bi spremenili na radijih glede glasbe?

Več slovenske glasbe.

Več tuje glasbe.

Nič.

Drugo _____.

11. Katero glasbo poslušate, ko ste žalostni? Kako ta glasba vpliva na vas?

Odg.: _____